

Jaarverslag

Voor u ligt het jaarverslag van Sibelga, waarin u de projecten van het jaar 2023 ontdekt.

Vanaf 19 juni 2024 vindt u een digitale versie van het verslag op <https://2023.sibelga.be>.

Ook andere rubrieken zoals de jaarrekeningen, het Governancerapport en de Statistieken zijn erin opgenomen.

Veel leesplezier!

Voor meer informatie, bezoek de website
2023.sibelga.be

2023 in het teken van de versnelde energietransitie

We maken de balans op voor 2023, maar tegelijk richten we onze blik al op 2030. Het streefdoel? Minstens 55% minder uitstoot van broeikasgassen in vergelijking met 2008. Dat stelt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorop. Het wordt een eerste stap richting de Europese ambitie: koolstofneutraliteit tegen 2050.

Waar moeten we heen? Voor Sibelga is dat duidelijk: het is onze opdracht om alle Brusselse klanten een betrouwbare en kwalitatieve toegang tot energie te garanderen. Dat is vandaag zo, en dat zal in de toekomst niet anders zijn. Tegen die achtergrond van de energietransitie staan we niet enkel op technologisch en operationeel vlak voor een uitdaging. Het gaat er ook om dat iedereen, ongeacht zijn inkomensniveau, toegang krijgt tot koolstofvrije energie tegen een betaalbare prijs. Op de Brusselse energiemarkt neemt Sibelga een sleutelrol op. Het wil dan ook een partner zijn van een toegankelijke en betaalbare energietransitie voor iedereen.

Meer dan ooit zijn dat collectieve doelstellingen. Dat bracht Sibelga het afgelopen jaar meermaals in herinnering. Zo ook tijdens haar Stakeholders Event dat in november plaatsvond. 'Connecting for an energizing future' was toen het centrale thema. Een betaalbare, inclusieve en gediversifieerde energietransitie tot stand brengen, dat kan alleen door talrijke privé- en openbare actoren op de been te brengen. Dat zijn actoren uit de energiesector, maar ook gemeentelijke en gewestelijke autoriteiten, ondernemingen actief in de mobiliteits- of bouwsector, openbare instellingen belast met werkgelegenheid, opleiding, territoriale ontwikkeling, innovatie ... Maar ook de burgers moeten daar een actieve rol in spelen.

Op korte termijn staan er ons in Brussel 3 grote uitdagingen te wachten.

1. de productie van hernieuwbare energie en het lokale verbruik ervan tegelijkertijd maximaliseren;
2. de transitie naar een duurzame en koolstofarme mobiliteit waarborgen;
3. de toekomst van de warmtevoorziening voorbereiden.

Die uitdagingen zullen we aangaan via onze 3 rollen: beheerder van de gas-, elektriciteits- en openbareverlichtingsnetten in Brussel, marktfacilitator en partner van de autoriteiten.

Sinds 2023 schakelen we wat dat betreft een versnelling hoger. We installeerden dit jaar 25.000 nieuwe slimme meters bij onze klanten. Het is de bedoeling dat er in 2024 nog 52.000 zullen volgen, om dat aantal daarna op te drijven, zodat 80% van het park uitgerust is tegen 2030. 20% van de lichtpunten op het openbareverlichtingsnet van Sibelga waren eind 2023 al slimme lichtpunten die met leds werken. Bovendien kon elke Brusselaar al een laadpunt voor elektrische voertuigen vinden binnen een straal van 150 m. Dat laadpuntennetwerk wordt continu verder uitgerold.

Zoals uit dit verslag zal blijken, halen wij daarnaast ook de banden aan met alle betrokken partijen. We zetten nog meer in op raadplegingen, proactieve ontmoetingen, uitwisselingen, deelname aan werkgroepen ... Dialoog en samenwerking zijn cruciaal om die versnelling verder te kunnen zetten en onze gemeenschappelijke doelen waar te maken. Daar zijn wij van overtuigd.

Tot slot willen we het ook nog even hebben over een symbolische kaap die afgelopen jaar werd gerond. We vierden in 2023 onze twintigste verjaardag. Net als de energiesector maakte ook onze onderneming in die twintig jaar talloze transformaties door. En er dienen er zich nog heel wat andere aan voor de komende twintig jaar. We zijn fier op de weg die we tot nog toe hebben afgelegd, en kijken ernaar uit om samen met u verder te bouwen aan de toekomst.

Inne Mertens,
Algemeen directeur Sibelga

Faouzia Hariche,
Voorzitter van de Raad van bestuur

Drie grote uitdagingen in Brussel

3 uitdagingen identificeerden wij. Uitdagingen die we op korte termijn moeten aangaan, schouder aan schouder met al onze stakeholders, als we tot een energietransitie willen komen die toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen.

In de praktijk pakken we die uitdagingen aan via onze drie rollen: als beheerder van de netten voor gas, elektriciteit en openbare verlichting in Brussel, als marktfacilitator en als partner van de autoriteiten. Onze concrete realisaties in 2023 om die uitdagingen waar te maken? We zetten ze graag uiteen in dit document. Pictogrammen maken u wegwijs.

1 DE PRODUCTIE VAN HERNIEUWBARE ENERGIE EN HET LOKALE VERBRUIK ERVAN TEGELIJKERTIJD MAXIMALISEREN.

Het aandeel van hernieuwbare energie verhogen? Ja, maar dat niet alleen. We moeten ook nadenken over hoe we het gebruik ervan kunnen optimaliseren. Lokaal de geproduceerde energie verbruiken is voordelig voor de gebruiker (energieonafhankelijkheid, een lagere energiefactuur ...). Maar ook voor het netbeheer. Wordt de geproduceerde energie meteen ook ter plaatse verbruikt, dan wordt er (bijna) geen gebruik gemaakt van het net.

2. DE TRANSITIE NAAR EEN DUURZAME EN KOOLSTOFARME MOBILITEIT WAARBORGEN.

Sibelga faciliteert en coördineert de uitrol van een openbaar netwerk van laadpalen voor elektrische voertuigen. Die opdracht kreeg het van het Gewest. Streefdoel: 22.000 publiek toegankelijke laadpunten in totaal tegen 2035.

3. DE TOEKOMST VAN DE WARMTEVOORZIENING VOORBEREIDEN.

Binnenkort is fossiele energie verleden tijd. De vraag is nu hoe aardgas vervangen zal worden als vector voor verwarming in Brussel. Op het niveau van de netten stelt dat ons voor een bijzonder grote uitdaging. Iedereen heeft immers op hetzelfde moment nood aan verwarming. Het ziet er vandaag naar uit dat een energiemix, aan de hand van een alliantie tussen elektronen en groene moleculen, de weg is die we in de toekomst zullen bewandelen. Anders gezegd zal groene stroom een deel van de behoeften kunnen opvangen, terwijl warmtenetten en koolstofvrije gassen de overige behoeften zullen moeten invullen.

De versnelling van de energietransitie: enkele cijfers op een rij

Of het nu gaat om de productie van hernieuwbare energie, elektrische voertuigen, de uitrol van smart meters of de opname van slimme technologieën in het openbareverlichtingsnet, één ding staat vast: de energietransitie versnelt. En dat blijkt ook uit de cijfers van de laatste drie jaren.

Gedecentraliseerde productie

Jaar	Type	Installaties	Geïnstalleerd hernieuwbaar vermogen (kW)
2023	Fotovoltaïsch	18.816	240.636
	Warmtekrachtkoppeling	546	55.771
2022	Fotovoltaïsch	14.941	202.905
	Warmtekrachtkoppeling	488	52.237

Openbare verlichting

90.982

lichtpunten op het openbareverlichtingsnet van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (exclusief gewestelijke openbare verlichting)

Lichtpunten uitgerust met leds

2023	18.634
2022	11.425
2021	6.700

Energiedelen (aantal EAN-meters)

2023	465 EAN
2022	169 EAN
2021	25 EAN

Publiek laadpalennetwerk op de openbare weg (aantal laadpunten)

2023	2.440
2022	1.380
2021	500

Smartgrid: aantal hoogspanningscabines dat op afstand kan worden bediend

2023	1.289
2022	1.226
2021	1.163

2023 in een notendop

JANUARI

FEBRUARI

MAART

Sibelga viert haar 20ste verjaardag: 20 jaar al staat het ten dienste van de Brusselse klanten als netbeheerder voor de gas- en elektriciteitsdistributie en de openbare verlichting.

Sibelga en Spullenhulp slaan de handen in elkaar en bieden bezoekers van het Bright Festival de kans hun defecte lampen een tweede leven te schenken.

Eén muisklik volstaat voortaan om gedetailleerde informatie terug te vinden over de werven in de hoofdstad op de website van Sibelga.

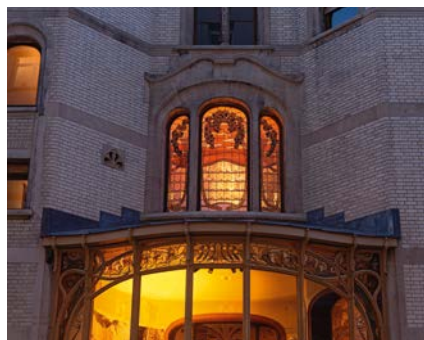
JUNI

JULI-AUGUSTUS

SEPTEMBER

Sibelga deelt haar expertise op de CIRED-conferentie. Dat is een van de grootste technische conferenties over de elektriciteitsdistributienetten.

Samen met urban.brussels wordt de aanlichting uitgetest van emblematische gebouwen van de Brusselse art nouveau.

Benjamin, al 10 jaar technicus bij Sibelga, laat zich een dag lang volgen door een camera van de RTBF voor de reportagereeks 'Beaux boulots'.

Sibelga gaat aan de slag op de werf voor de vernieuwing van het Schumanplein in het hartje van de Europese wijk.

Sibelga legt haar ontwikkelingsplan 2024-2028 voor publieke raadpleging voor. Daarin komen onder meer de uitdagingen aan bod voor de energietransitie in Brussel.

Manneken Pis draagt een dag lang het uniform van een Sibelga-technicus. Zo plaatsen we onze rol als Brusselse werkgever in de kijker.

De Brusselaars kunnen voortaan gebruikmaken van 2.440 laadpunten voor elektrische voertuigen. Er is er één beschikbaar binnen een straal van 150 meter.

Stakeholders Event: Sibelga nodigt haar stakeholders uit voor een reflectie- en uitwisselingsmoment rond de energietransitie.

Het Brussels Gewest kondigt officieel de commercialisering aan van Fibru vanaf 2024. Fibru is het glasvezelnet waar Sibelga aan meewerkt.

Inleiding

DIT JAARVERSLAG BESTAAT UIT 4 HOOFDSTUKKEN. WE HEBBEN HET OVER ONZE 3 ROLLEN EN OVER DE ENGAGEMENTEN DIE WE AANGAAN ROND MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN.

1. BEHEERDER VAN DE NETTEN VOOR ELEKTRICITEIT, GAS EN OPENBARE VERLICHTING

Wij bereiden onze infrastructuur voor om in te spelen op de energiebehoeften van morgen voor alle Brusselse klanten. Enerzijds willen we onze klanten een kwalitatievere dienstverlening bieden. Dat willen we onder meer doen door de impact te beperken van werven op de openbare weg, maar ook van storingen en onderbrekingen van de energietoevoer. Hoe? Dankzij een slim net (dat steeds slimmer wordt).

Anderzijds is het ook van cruciaal belang om onze infrastructuur voor te bereiden op de behoeften van morgen. De wereld evolueert immers naar een gedecentraliseerd en koolstofvrij model. Luisteren naar onze klanten en hen omkaderen bij die verandering, wordt doorslaggevend als we aan die behoeften tegemoet willen komen. Vandaar dat wij focussen op informatie en bewustmaking, openbare raadplegingen en dialoog met alle betrokken partijen.

2. MARKTFACILITATOR

De vrijmaking van de energiemarkt en de start van de energietransitie brachten nieuwe spelers op de energiemarkt. En die hebben allemaal betrouwbare en kwalitatieve gegevens nodig. Als 'neutrale' gegevensbeheerder is het de taak van Sibelga om die te verzamelen, te valideren en over te maken. In alle veiligheid, en met strikte naleving van de regels aangaande de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. En daarbij moet ze ook haar expertise delen.

In dat verband zijn de slimme meters de hoeksteen van de energietransitie. De gegevens van die meters zullen van essentieel belang zijn voor de werking van

de slimme netten van morgen en voor de nieuwe energiediensten die op de markt voorhanden zullen zijn.

3. PARTNER VAN DE AUTORITEITEN

De openbare besturen ondernemen acties en hebben een voorbeeldrol op het vlak van energetische renovatie en groene mobiliteit. Als onderneming van openbaar nut zijn wij er om hen daarin te ondersteunen. We werkten met de financiële steun van het Gewest drie specifieke programma's uit voor de openbare besturen: RenoClick, ChargyClick en MobiClick. Het doel? Hun projecten organiseren, ondersteunen en dynamiseren, opdat ze hun gewestelijke doelstellingen op die vlakken zouden halen.

Als sociaal leverancier is er voor ons ook een rol weggelegd als hefboom om het Brusselse energiebeleid concreet te maken als het over sociale bescherming gaat.

4. SIBELGA, EEN GEËNGAGEERDE ONDERNEMING

Al jarenlang staat maatschappelijke verantwoordelijkheid centraal in alles wat we doen. En dat elke dag opnieuw. We zijn dan ook een openbare dienst. Dat vertaalt zich in concrete acties rond duurzame ontwikkeling en het verkleinen van onze koolstofvoetafdruk. Maar we werken ook rond circulaire economie, welzijn van onze teams, maatschappelijk engagement of cyberveiligheid.

Netbeheerder

INFRASTRUCTUREN DIE KLAAR ZIJN OM TEGEMOET TE KOMEN AAN DE ENERGIEBEHOEFTE VAN MORGEN VOOR IEDEREEN.

INVESTERINGEN MET HET OOG OP DE TOEKOMST

Het net van morgen? Daar zijn wij vandaag al mee bezig. De eerste stappen voor het volgende ontwikkelingsplan van Sibelga, dat over een periode van 5 jaar loopt en alle netinvesteringen omvat die voor de jaren 2025 tot 2029 zijn gepland, gaan dan ook al terug tot 2023.

Het volgende ontwikkelingsplan krijgt een meer dynamische vorm en wordt toegankelijker. Nog een nieuwigheid is dat het resultaat er wordt in opgenomen van studies over de netontwikkeling en simulaties die aan de hand van prognosetools zijn gemaakt. Het energielandschap verandert steeds sneller. Om daarmee om te gaan, moet Sibelga kunnen anticiperen op de impact van de energietransitie op het net en aangepaste investeringen kunnen plannen. Het schaft zich nieuwe tools aan die daarbij kunnen helpen.

Sibelga test met name het gebruik van een 'digital twin'. Dat is een digitale tegenhanger van haar net die ze kan gebruiken om verschillende hypothesen over de evolutie van de belasting te simuleren. "Sibelga maakte onder meer gebruik van de gegevens van een studie die door de vereniging van netbeheerders Synergrid werd besteld. Die studie onderzocht de effecten van de verwachte ontwikkeling van elektromobiliteit. Dankzij die gegevens konden we de impact van verschillende hypothesen op het net visualiseren", legt Alexandru Ofrim, verantwoordelijke Investerings & Onderhoud elektriciteit uit.

Tegelijk legde de regulator Brugel eind 2023 en begin 2024 een regelgevend kader vast voor de uitwerking van de Sibelga-tarieven voor de periode 2025-2029. Daar ging uitwisseling en overleg met Sibelga aan vooraf, en een openbare raadpleging. Dat kader definieert de regels voor de bepaling van de basis van

de toegelaten kosten, de mogelijke kostenevolutie, incentives met betrekking tot de te bereiken doelstellingen (met name op het vlak van de realisatie van het slimme net, de kwaliteit van de dienstverlening enz.) en de vergoeding van Sibelga. Het wordt het uitgangspunt voor Sibelga bij de uitwerking van het tariefvoorstel dat vóór eind 2024 door Brugel goedgekeurd zou moeten zijn.

WERVEN MET HET OOG OP DE TOEKOMST

Ook in 2023 voerde Sibelga werven uit op de openbare wegen in de hoofdstad. Die werven variëren in grootte, maar het waren er in totaal 375. Het gaat niet alleen om werken in het kader van regelmatig onderhoud, maar ook om de vervanging van installaties en de versterking van onze infrastructures. Dankzij

die werken kunnen we ook bijdragen aan de stedenbouwkundige evolutie die Brussel doormaakt. Vaak maken onze werven deel uit van grootschalige projecten. Een voorbeeld daarvan is de transformatie van het Schumanplein in een ontmoetingsplaats in het hartje van de Europese wijk, waar ook de zachte mobiliteit ruim baan krijgt.

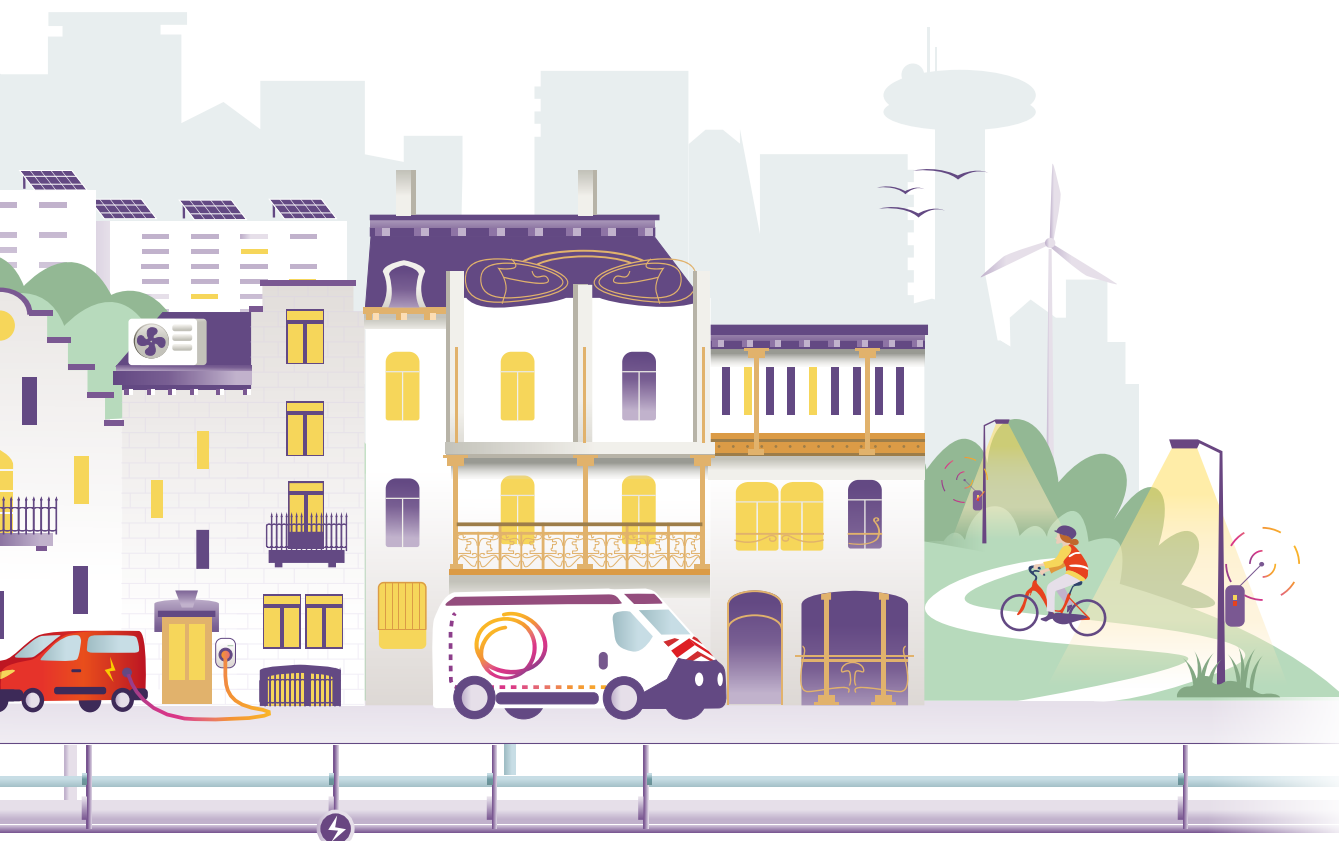
De werfbemiddelaar staat in voor de dialoog tussen Sibelga, de aannemers, de gemeenten, de handelszaken en publiek toegankelijke gebouwen. Zo zorgt hij er mee voor dat complexe werken in winkelstraten vlotter verlopen. Dat was bijvoorbeeld het geval voor de werf in de Naamsestraat voor de modernisering van onze netten. Die ging begin februari 2023 van start helemaal bovenaan de Naamsepoort, om eind mei 2023 te eindigen op het Koningsplein. Om ervoor te zorgen dat het openbreken van de voetpaden maximaal rendeert, werd de werf uitgevoerd in coördinatie met andere concessiehouders. Eén van hen, Proximus, maakte van die gelegenheid gebruik om zijn glasvezelnetwerk uit te breiden.

Dit zijn werven die heel zichtbaar zijn in de openbare ruimte, maar daarnaast voert Sibelga ook complexe

projecten uit op haar technische installaties. Zo gingen in februari 2023 werken van start in de leveringspost Vandenbranden, op de verbinding tussen het hoogspanningsnet van Elia en het distributienet hoogspanning van Sibelga. Doel was om de spanning van die post, en het hoogspanningsnet dat ervan afhangt, om te schakelen van 5 kV naar 11 kV. Voor die werken was coördinatie nodig met transmissienetbeheerder Elia en de professionele klanten die hun eigen hoogspanningscabine hebben op het net. "Dit project past in ons streven om het spanningsniveau van onze installaties te standaardiseren en rationaliseren. Dat vergemakkelijkt de exploitatie van het net voor ons en voor transmissienetbeheerder Elia. Op dit spanningsniveau kunnen we bovendien meer vermogen transporteren. De capaciteit wordt dus verhoogd met het oog op de toenemende elektrificatie van het gebruik", legt Dirk Willems, verantwoordelijke Exploitatie elektriciteit, uit.

EEN TECHNISCH KADER MET HET OOG OP DE TOEKOMST

De herziening van het Technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het

Brussels Hoofdstedelijk Gewest is toch wel een van de opmerkelijkste realisaties van 2023. Dat reglement specificeert de rechten en plichten van Sibelga en de netgebruikers - onze klanten dus - voor alle activiteiten die met het netbeheer te maken hebben. Daaronder vallen aansluitingsaanvragen, maar ook de plaatsing van slimme meters, de facturering of het gegevensbeheer.

Die tekst werd grondig herzien. De bedoeling was er de laatste ontwikkelingen op de elektriciteitsmarkt in te verwerken: energiedelen, slimme meters, laadpalen voor elektrische voertuigen, de flexibiliteitsmarkt ... Kortom: we wilden komen tot een klantgerichtere en toekomstbestendigere tekst.

De bijwerking van de tekst kwam er in nauwe samenwerking met regulator Brugel. Begin 2023 organiseerde Sibelga ook themaworkshops met haar stakeholders. "Wie energietransitie zegt, zegt niet enkel technologische veranderingen, maar ook wijzigingen van processen en gedrag bij onze klanten. Het is dus van essentieel belang dat we de vinger aan de pols blijven houden en onze voorstellen aftoetsen bij de stakeholders", legt Quentin Peiffer, verantwoordelijke van de Juridische dienst, uit.

De regels rond energiedelen, een must voor de uitbouw van energiegemeenschappen, werden geformaliseerd. En verder ook: de gegevenscode die met name de verplichtingen beschrijft waar Sibelga zich moet aan houden als het de gegevens die door de slimme meters verzameld worden, ter beschikking van klanten en derde partijen stelt. Het zijn maar enkele van de nieuwigheden. "Meerdere contracten kunnen afsluiten voor eenzelfde toegangspunt is voor de markt dé grote nieuwigheid van dat reglement. Concreet wil dat bijvoorbeeld zeggen dat een klant een afzonderlijk contract kan hebben voor de energievoorziening van het gezin, een ander voor het delen van de hernieuwbare energie met een buur en dan nog een flexibiliteitscontract voor de laadpaal van zijn elektrische voertuig", verduidelijkt Daphné Benzennou, Manager Flex/Market Evolution.

DE TOEKOMST VAN DE WARMTEVOORZIENING VOORBEREIDEN

Aardgas is een fossiele brandstof. In Europa zal het gebruik ervan daarom geleidelijk afgebouwd worden tegen 2050. Een vooruitzicht dat heel wat vragen doet rijzen. Hoe zal Brussel zich morgen verwarmen? Welke technologieën zijn het meest veelbelovend? Welke zijn het interessantst? Dat onderwerp beheersen is een must als we die vragen willen beantwoorden. Sibelga wierf daarom een deskundige in groene gassen en verwarmingsoplossingen (warmtenetten, warmtepompen, opslag van elektriciteit ...) aan in 2023. Die deskundige zal de oplossingen op de markt onderzoeken en bestuderen, proefprojecten daarover opzetten als technische *lead* en ook technische vragen van Sibelga en haar partners beantwoorden.

Bovendien bleef Sibelga in 2023 mee haar schouders zetten onder de taskforce energie 2050. Die wordt aangestuurd door Leefmilieu Brussel en kan ook rekenen op de medewerking van het kabinet van de Brusselse minister voor Energie en de regulator Brugel. De taskforce moet de gewestregering adviseren over de technische en economische dimensies van het koolstofvrij maken van de warmte- en koudevoorziening tegen 2050. Het werk van de taskforce moet de autoriteiten en Sibelga onder meer helpen een gezamenlijke visie te ontvouwen over de evolutie van de gas-, elektriciteits- en warmtenetten voor de komende 25 jaar.

DUURZAME MOBILITEIT RAAKT OP SNELHEID

Om de aansluiting van laadpalen op haar net te organiseren, kwam Sibelga in 2023 met specifieke technische voorschriften daarover. Het document helpt Brusselse klanten die een laadpunt willen installeren, op weg om de best geschikte technische oplossing voor hun situatie te vinden. Daarnaast legt het document ook uit welke verplichtingen er zijn om de veiligheid van het distributienet niet in het gedrang te brengen.

Na de publieke raadpleging in juni 2023 werden de voorschriften voorgelegd aan regulator Brugel om ze vervolgens te publiceren in september. "De nota verduidelijkt het technische kader en zorgt er zo voor dat de nieuwe oplossingen voor elektrisch

laden in Brussel sneller ontwikkeld kunnen worden. Het is namelijk niet ondenkbaar dat de markspelers terughoudend zijn om aansluitingen te realiseren als het risico bestaat dat die later niet-conform blijken te zijn," geeft Marie Hermans, Market Evolution Analyst, aan.

Sibelga stelt trouwens een forse stijging vast van de aanvragen voor versterkingen van het vermogen of nieuwe aansluitingen met het oog op de installatie van nieuwe laadpalen. Zo behandelde het studiebureau in 2023 maar liefst 244 aanvragen in verband met de installatie van laadpalen, terwijl er dat 190 waren in 2022 en 140 in 2021. "Dat type aanvragen zit duidelijk in de lift. Toch is het slechts een gedeeltelijke weergave van de realiteit. Voor aanvragen voor lagere vermogens, onder meer voor alles wat laadpalen langs de openbare weg betreft, is er geen voorstudie nodig", duidt Hadrien Nimal, verantwoordelijke voor het Studiebureau.

EEN VERSNELDE TRANSFORMATIE VAN DE OPENBARE VERLICHTING

Het openbareverlichtingsnet dat Sibelga beheert, telt zo'n 90.000 verlichtingstoestellen. Die worden stelselmatig vervangen of aangepast om er alle voordelen van nieuwe technologieën in op te nemen. We hebben het dan over de overstap op leds of de installatie van slimme verlichtingssystemen die in real time informatie kunnen versturen en ontvangen. Het slimme openbareverlichtingsnet van morgen vindt vandaag al zijn weg naar de straten van Brussel. Minder verbruik, mogelijkheid tot *dimmen* of variëren van de lichtintensiteit wanneer dat opportuun is, telecontrole in real time, waarschuwingen in geval van disfuncties enz.

De implementatie van deze technologieën is in 2023 aanzienlijk versneld. Het streefdoel: tegen 2030, 35% minder energieverbruik en dus ook minder CO₂-uitstoot ten opzichte van 2020. Waar er gemiddeld jaarlijks zo'n 3.500 verlichtingstoestellen door leds werden vervangen, werden er 6.502 ledlichtpunten geïmplementeerd in 2023.

"Die versnelling is een heuse uitdaging, want we moeten onze werkmethodes herzien", aldus Serge Lamborelle, verantwoordelijke Openbare verlichting. Telkens als een verlichtingstoestel door led wordt vervangen, wordt er automatisch een slim verlichtingssysteem geïnstalleerd. Bovendien wordt het gamma uitrusting ook gerationaliseerd en geharmoniseerd. De palen worden tot slot niet langer systematisch vervangen. Waar mogelijk wordt enkel de 'kop' van het verlichtingstoestel aangepakt.

In de toekomst zouden we nog een stap verder kunnen gaan in die methode door te streven naar een echte 'retrofitting'. Dat houdt in dat enkel een aantal specifieke elementen vervangen zouden worden. Het aspect van een aantal emblematische verlichtingstoestellen van bepaalde Brusselse wijken zou op die manier bewaard kunnen worden, en het zou daarnaast ook kaderen in een circulaire economie. Daar komen 10.000 verlichtingstoestellen voor in aanmerking.

EEN STEEDS BETROUWBAARDER EN VEILIGER NET

Wat de onbeschikbaarheid voor hoogspanning betreft, haalde Sibelga in 2023 haar beste score in meer dan 12 jaar. Deze indicator meet de frequentie en duur van toevoerbreekingen die professionele klanten van Sibelga treffen die over een eigen hoogspanningscabine beschikken. De onbeschikbaarheid bedroeg gemiddeld 7 minuten en 56 seconden. 5 minuten en 46 seconden daarvan waren aan Sibelga toe te schrijven. "Over bepaalde incidenten hebben wij controle, zoals een defect op onze installaties. Maar, er zijn ook afsluitingen waar wij geen vat op hebben. Derden die een kabel beschadigen bijvoorbeeld, of een probleem op het transmissienet van Elia of in de hoogspanningscabine van een klant", licht Dirk Willems, verantwoordelijke Exploitatie elektriciteit, toe. Sibelga kan ook best goede cijfers voorleggen wat betreft de residentiële klanten met een aansluiting laagspanning. Daar bedroeg de gemiddelde onbeschikbaarheid 8 minuten en 39 seconden. Dat cijfer is sinds 2020 continu verbeterd.

Op een wel doordachte manier investeren, het materiaal optimaal en regelmatig onderhouden, de assets tijdig vervangen: het zijn allemaal middelen die

Sibelga inzet om het risico op defecten op haar net tot een minimum te herleiden. Doet er zich toch een defect voor? Dan kunnen dispatchers en technici snel en in alle veiligheid ingrijpen. Dat is mogelijk omdat er duidelijke en doeltreffende procedures bestaan, maar ook tools voor visualisering en bediening vanop afstand en goede opleidingen.

En wat met incidenten die door derden werden veroorzaakt, bijvoorbeeld wanneer aannemers tijdens werken een leiding of kabel beschadigen? Om dat te verhelpen, ontwikkelde Sibelga in 2023 een digitale opleidingsmodule aan de hand van een innovatieve tool. De support vertrekt vanuit de codes van een videogame. Opzet? De aannemers bewustmaken van de risico's die ontstaan wanneer een elektriciteitskabel of gasleiding wordt geraakt op een werf én hen herinneren aan de nodige voorzorgsmaatregelen op veiligheidsvlak. De module kwam er op verzoek van Vivaqua. Dat bedrijf wou graag opleidingen voor zijn teams en aannemers over die problematiek. Bastien De Spiegelaere, verantwoordelijke van het Technology Center, schetst hoe de module eruitziet: "Uitgangspunt is een technicus die op een werf aankomt en beslissingen moet nemen over de werken: identificatie van de waterleidingen, besluiten welke stappen ondernomen moeten worden als er onvoorziene situaties opduiken enz. Doorheen het hele scenario geven we instructies en veiligheidsvoorschriften mee en ook reminders. Soms zijn die technisch, soms theoretisch. Een concrete case, dus."

Deze innovatieve digitale support is ontwikkeld op een platform van het type *serious game* en steunt m.n. op artificiële intelligentie om de content naar verschillende talen te vertalen. Mogelijk gaan we in de toekomst verder met dat type module aan de slag om het in te zetten voor de continue opleiding van de technici en aannemers van Sibelga.

INCIDENTEN MET GAS VOORKOMEN

De technici van Sibelga worden regelmatig opgeroepen als er risico's worden vermoed die verband houden met een gasinstallatie. Die oproepen kunnen van de gebruikers van een gebouw zelf komen, maar ook van de brandweer of de politie. De hulpdiensten kunnen naar aanleiding van een CO-vergiftiging in

een gebouw bijvoorbeeld aan Sibelga vragen om na te gaan of er een structureel risico is in een gebouw. Is dat zo, dan kan er worden besloten om de meters preventief te sluiten.

Tot 2023 had Sibelga geen juridisch kader waarbinnen het de klant kon verplichten maatregelen te nemen om zijn eigen veiligheid te waarborgen. De distributienetbeheerder is namelijk verantwoordelijk tot de meter, en niet voor de installaties van de klant. Er is nu een reglement van kracht voor de afsluitingen en openingen van binneninstallaties gas om veiligheidsredenen. Dat kwam er naar aanleiding van incidenten waarbij preventief meerdere honderden meters werden gesloten. Dankzij dat reglement is nu duidelijk afgelijnd in welke omstandigheden Sibelga preventief een meter mag sluiten en heropenen.

Tegelijk is ook rekening gehouden met de geopolitieke spanningen, en meer in het bijzonder het conflict in Oekraïne. Potentieel kunnen die namelijk het gasnet verstoren en problemen veroorzaken voor de bevoorrading op de markten. Zo neemt Sibelga binnen Synergrid, de federatie van Belgische netbeheerders, deel aan een werkgroep 'Security of Supply Gas'. Die werkgroep moet urgentieplannen vastleggen die in werking treden wanneer de gastoevoer wordt onderbroken door een groot incident op het net of de markt. Fluxys, de transmissienetbeheerder voor gas, zette een crisisoefening op touw ter voorbereiding van de activering van dat plan. Die oefening vond plaats op 22 november 2023. Een woordje uitleg van Quentin De Clerck, Customer Account Manager: "De oefening had specifiek betrekking op de fase waarin de grote professionele klanten worden opgeroepen hun verbruik te verminderen om het net te ontlasten."

HET TERREIN EFFENEN VOOR DE SMARTGRID

Het groeiende aandeel hernieuwbare productie en de nieuwe vormen van energiegebruik maken het netbeheer er niet eenvoudiger op. In het net moeten zgn. slimme technologieën opgenomen worden om er een echte 'smartgrid' van te maken. Zo kunnen we komen tot een steeds dynamischer beheer en voorkomen we congestierisico's. Meerdere elementen vormen de basis voor dat slimme net. Vanop

afstand controleerbare uitrusting is er daar één van, maar ook het in real time doorsturen van gegevens in de elektriciteitscabines en gegevens afkomstig van slimme meters.

Het versterken van de waarneembaarheid van het net is wat dat betreft een van de prioriteiten van Sibelga. Anders gezegd: in real time een optimaal zicht hebben op de energiestromen op het net via metingen en ramingen van de productie. Daartoe werden de laatste jaren massaal meettoestellen op het net geplaatst. Tot rond 2030 gaan we daarmee verder. Alle transformatoren zullen op termijn met telemeting zijn uitgerust. Zo zal het bedrijfsvoeringscentrum in real time de vermogensgegevens doorgestuurd krijgen. Daarbovenop wordt er gewerkt aan de modellering van alle productie-eenheden. Voor elk van die eenheden zal een productieraming worden gemaakt.

Dat zal de waarneembaarheid doen toenemen, waardoor de foutenmarge kleiner wordt, om te kunnen anticiperen op alle congestierisico's en de juiste maatregelen te kunnen nemen. Dat kunnen maatregelen op netniveau zijn, maar ook op marktniveau, bijvoorbeeld door de verbruikers te stimuleren om hun verbruik te verplaatsen naar een ander tijdstip. "In 2023 hebben wij met name rond directionele metingen gewerkt. Die zorgen ervoor dat we de richting kunnen bepalen waarin de energie circuleert. Voorheen stroomde de energie van de productie-eenheden naar de verbruikers. Maar vandaag kunnen die verbruikers hun eigen energie produceren. Het is dus niet meer zo evident", weet François Chevalier, verantwoordelijke Bedrijfsvoering.

Op verzoek van de regulator bereidt Sibelga anderzijds ook een roadmap voor. Die is bedoeld als een stand van zaken van alle acties die zijn gepland om van het net een *slim* net te maken. Die verplichting is trouwens ook opgenomen in het Technisch reglement dat eind 2023 werd gepubliceerd.

STEEDS DICHTER BIJ ONZE KLANTEN

In de energietransitie is een belangrijke rol weggelegd voor de eindklanten, maar ook voor de ondernemingen. Proactief informeren, sensibiliseren en de toegang tot de energietransitie makkelijker maken voor iedereen, daar wil Sibelga meer dan ooit op in-

zetten. Sibelga nam een hele reeks initiatieven voor de particulieren in 2023. Zo trokken we naar het festival Bright Brussels om er de Brusselaars te ontmoeten en tekenden we present op de energiedagen die door de gemeenten en OCMW's werden georganiseerd. 1.502 kinderen uit het 5de en 6de leerjaar speelden Enerkids, een coöperatief spel dat we samen met de vzw GoodPlanet ontwikkelden. Het spel wil hen gevoelig maken voor een rationeel energiegebruik en de uitdagingen van de energietransitie.

De dialoog met onze professionele klanten en onze stakeholders, ook dát is essentieel. In november 2023 organiseerden we daarom een Stakeholders Event over de energietransitie. De professionele klanten van Sibelga werden dan weer uitgenodigd voor onze eerste 'Key Account Day'. Quentin De Clerck, Customer Account Manager, vertelt er meer over: "Zo'n 150 personen namen aan de Key Account Day deel. Die was specifiek bedoeld om op hun noden in te spelen. Ze kregen informatie over gerichte thema's, zoals het beheer en het onderhoud van hun hoogspanningscabine, de installatie van laadpalen op hun parking of de toekomst van de warmtevoorziening in Brussel." Maar het blijft niet bij die specifieke evenementen. Sibelga neemt ook het initiatief voor proactieve ontmoetingen. Een vijftigtal professionele klanten uit die doelgroep kregen bij die afspraken informatie en advies op maat.

Sibelga versterkt ook de banden met heel specifieke segmenten, zoals de syndici van mede-eigendommen of federaties van de vastgoedsector. "Heel wat Brusselaars wonen in appartementsgebouwen. Mede-eigenaars installeren laadpalen en productie-eenheden voor groene stroom of zetten energiedeelprojecten op. Ze spelen dus een actieve rol in de energietransitie. Contacten met de syndici en tussenschakels zoals de federaties van vastgoedpromotoren zijn daarom cruciaal", aldus Sandrine Wanet, verantwoordelijke Customer Experience. Er werden interviews en ontmoetingen georganiseerd in 2023. En in november waren we er ook weer bij op het Salon van de Mede-eigendom in Brussels Expo. We zijn ook bezig met de aanwerving van een accountmanager voor dat klantensegment.

Marktfacilitator

SLEUTELGEGEVENS EN EXPERTISE TEN DIENSTE VAN NIEUWE MARKTSPELERS.

ENERGIEDELEN SCHAKELT EEN VERSNELLING HOGER

Een afwijkend kader had eerder al een aantal proefprojecten mogelijk gemaakt, maar in 2023 was het dan zover: de officiële lancering van het energiedelen in Brussel. Die volgde op de publicatie van de ordonnantie elektriciteit van 2022. Ter herinnering, energiedelen houdt in dat één of meer lokale producenten van groene stroom hun energie kunnen delen met één of meer verbruikers. In 2023 telde Brussel 27 projecten voor peer-to-peerdelen (onder burens of familieleden bijvoorbeeld) en 23 energiedeelprojecten binnen gebouwen.

Naast die twee vormen is er ook nog een derde vorm die aan een opmars bezig is, namelijk de energiegemeenschappen tussen producenten en verbruikers binnen eenzelfde wijk. Zo waren er 2 actief in 2023.

“Die gemeenschappen openen nieuwe perspectieven als het gaat om de mutualisering van uitrusting. Zo is

het bijvoorbeeld denkbaar dat die gemeenschappen in de toekomst niet alleen elektriciteit zouden delen, maar ook oplossingen voor het collectief opladen van elektrische voertuigen.”

Er is een werkgroep opgericht om de ontwikkeling van die nieuwe verbruikswijzen te ondersteunen. Leefmilieu Brussel, Energie commune (de aangestelde facilitator voor energiedelen en -gemeenschappen), het kabinet van de Brusselse minister voor Energie, de regulator Brugel en Sibelga maken er deel van uit. De werkgroep is 5 keer bijeengewees in 2023. De evolutie van het energiedelen en de klantenprocessen kwam er ter sprake, en de groep kwam tot overeenstemming wat bepaalde specifieke punten rond terminologie en woordkeus in communicatie betreft. Verder stond de werkgroep ook stil bij de ervaringen van de deelnemers, waar de facilitator naar had gepeild.

UITROL VAN SMART METERS OP SNELHEID

Ze vormen een van de hoekstenen van de energietransitie: de slimme meters. De klanten hebben er belang bij (opvolgen en optimaliseren van het verbruik, energiedelen, energiediensten enz.), maar ook de markspelers (opkomst van nieuwe producten/diensten, facturering op basis van het reële verbruik in plaats van ramingen enz.) en de elektriciteitsnetbeheerder (beter zicht op de belastingstoestand van het net, impact van gedrag enz.).

Sibelga mikt op een park met 80% slimme meters tegen 2030 en schakelt dan ook een tandje bij wat de uitrol betreft. In 2023 plaatste het er 25.000. Haar ambitie is om in 2024 nog beter te doen en er 52.000 te plaatsen, om dan naar 65.000 te gaan in 2025 en naar 78.000 in 2028, 2029 en 2030.

“Sinds 2023 kost de vervanging van een elektromechanische door een slimme meter de Brusselse klant niets”, legt Johan Crols, Program Manager

Smart Program uit. “Bij elke interventie van de dienst Constructie in het kader van de omschakeling naar het 400V-net vervangen we de bestaande meter door een slimme meter. Dat doet ons tijd winnen door de werken te groeperen. Maar het zorgt er ook voor dat we maximaal buiten spanning kunnen werken. Dat is van belang voor de veiligheid van onze technici”, vult Thomas Defawe, Expert Meetinfrastructuur, aan.

HET DELEN VAN SMART GEGEVENS VOORBEREIDEN

De slimme meter kan het verbruik en de injectie van stroom op dagelijkse basis registreren, die gegevens opslaan en ze vanop afstand aan de distributienetbeheerder bezorgen. Daarin zit het verschil met de traditionele elektromechanische meter.

De uitrol van de slimme meters op het net is dus niet meer dan een allereerste stap. Nieuwe diensten kunnen aanbieden, en met name het beveiligd delen van de verzamelde gegevens organiseren met strikte

naleving van de regels inzake bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat wordt in een tweede fase essentieel.

De terbeschikkingstelling van een mobiele applicatie voorbereiden om het verbruik te kunnen opvolgen, dat is een van de eerste initiatieven die we in die zin namen. Die applicatie werd MySibelga gedoopt. Dat is een digitale tool waarmee alle Brusselse klanten de gegevens van hun elektriciteitsmeter zullen kunnen weergeven. Zo kunnen ze hun verbruik beter opvolgen en optimaliseren. Er liep eerder al een test in samenwerking met het OCMW van de stad Brussel. Sibelga nam de feedback van de gebruikers mee om de applicatie verder te verbeteren in 2023. De implementatie ervan volgt in 2024.

Tegelijkertijd treft Sibelga voorbereidingen om de gegevens die afkomstig zijn van de smart meters, ter beschikking te stellen van de energieleveranciers. "Die stap zal nieuwe mogelijkheden bieden voor het beheer van de facturering. We zullen daarvoor immers niet meer afhankelijk van een jaarlijkse meteropneming. Het zal ook de visibiliteit ten goede komen voor de klanten die deelnemen aan energie-deelprojecten', geeft Daniel Raes, Manager Market & Access, nog mee.

FLEXIBILITEIT, EEN ESSENTIEEL ONDERDEEL VAN DE SMARTGRID

Het slimme net van morgen zal steeds gediversifiëerdere en intermitterende energiestromen moeten beheren. Doordachte en gerichte investeringen zijn dus vereist. Dat gebeurt op basis van observaties en prognoses van de vraag en technische elementen die een dynamisch beheer en een monitoring in real time mogelijk maken.

Maar te allen tijde garanderen dat stroomproductie en -verbruik in evenwicht zijn, dat lukt niet met dat technische aspect alleen. Ook de markt heeft daar een cruciale rol in te spelen. Er is flexibiliteit van de klanten nodig.

Hoe werkt dat? Eerst door middel van de tarieven via een zgn. impliciete flexibiliteit. "Zijn elektriciteitstarieven zullen de klant, aan de hand van meer voordelige prijzen, ertoe aanzetten om energie te verbruiken op het moment dat die in grote hoeveelheden beschikbaar is en wanneer er geen beperkingen op netniveau zijn", legt Laurent De Wolf, Strategy Advisor & Controlling Manager, uit. Sibelga en Brugel zijn met concrete denkoefeningen gestart voor de tariefperiode 2025-2029 wat het gedeelte van de elektriciteitstarieven betreft dat de distributiekosten dekt. Ze denken onder meer na over de mogelijkheid om verschillende tarieven toe te passen volgens uurschijven die zijn bijgewerkt ten opzichte van de huidige uurschijven. Het zou gaan om uurschijven die met name op basis van verbruikspieken en de beperkingen van het distributienet zijn vastgelegd.

Een andere optie is dat bepaalde netgebruikers vrijwillig hun medewerking kunnen verlenen aan het globale evenwicht via flexibiliteitsdiensten. In ruil krijgen zij dan een financiële compensatie. Een fabriek kan bijvoorbeeld sommige van haar productielijnen tijdelijk stilleggen om het net te ontlasten. Dat noemen we 'expliciete flexibiliteit'.

Voor de gebruikers van het laagspanningsnet staat die flexibiliteitsmarkt nog niet open, maar Synergrid, de federatie van Belgische netbeheerders, maakt daar wel werk van. "In 2023 hebben wij de openstelling voorbereid van de automatic Frequency Restoration Reserve (aFRR) voor de gebruikers van het laagspanningsnet", aldus Odile Macé, Market Evolution Analyst bij Sibelga. De technische voorschriften daarover werden onder meer aangepast en ter goedkeuring voorgelegd aan Brugel. Daarnaast worden er ook aanpassingen doorgevoerd aan de systemen, om er overall in België dat nieuwe product geharmoniseerd te kunnen in opnemen.

Partner van de autoriteiten

GERICHTE DIENSTEN OM DE OPENBARE BESTUREN TE HELPEN DE KLIMAATDOELSTELLINGEN WAAR TE MAKEN.

RENOCLICK VIERT ZIJN EERSTE VERJAARDAG

RenoClick bestaat sinds 2022. De gewestelijke, lokale en communautaire openbare besturen in Brussel kunnen via dat programma door Sibelga begeleid worden voor al hun projecten om hun gebouwen duurzaam te renoveren. RenoClick is een uniek loket dat kadert in de gewestelijke RENOLUTION-strategie. Het wordt financieel ondersteund door het Gewest en NextGenerationEU. Concreet bieden wij hen 5 complementaire diensten om de openbare gebouwen duurzaam te transformeren. Die diensten zijn globale renovatie, herstel en isolatie van daken en installatie van fotovoltaïsche panelen, HVAC-werken (systemen voor verwarming, sanitair warm water, ventilatie, klimaatregeling ...), opvolging van het verbruik aan de hand van een monitoringtool en de aankoop van energie.

“Na 1 jaar RenoClick zien we een steeds grotere synergie tussen de verschillende aangeboden diensten en daar zijn we blij om. De nieuwe projecten die we begeleiden, maken echt deel uit van een langetermijnvisie. Geen eenmalige interventies voor een

verwarmingssysteem bijvoorbeeld, maar een globalere denkoefening. Daarbij worden alle interventies onder de loep genomen die voor een gebouw nodig zijn om de koolstofvoetafdruk forser en duurzamer te verkleinen”, vertelt Thomas Raes, Head of Customer Account & Energy Transition Solutions.

EERSTE WERVEN VOOR GLOBALE RENOVATIE KOMEN ERAAN

Na een maandenlange voorbereiding en de lancering van de nodige overheidsopdrachten is het zover: het startschot voor de allereerste werf voor globale renovatie in het kader van RenoClick wordt in de eerste helft van 2024 gegeven.

“Eens die eerste werf is opgestart, zullen de realisaties elkaar in sneltempo opvolgen. Er zijn namelijk al meer dan 56 bezoeken afgelegd om het renovatiepotentieel van gebouwen te beoordelen. Het gaat om heel uiteenlopende gebouwen: scholen, kinderdagverblijven, kantoren, sport- en culturele centra, bibliotheken, een commissariaat, rusthuizen ...”, somt Nikolaas Bogaerts, Low Carbon Solutions Manager,

op. In de loop van 2023 zijn een tiental concrete studies opgestart en lanceerden we de eerste opdracht voor werken.

SOLAR & ROOF, EEN WINNING TEAM

2023 was ook het jaar waarin het eerste 'Solar & Roof'-project van RenoClick van start ging. Zo'n project combineert de renovatie en isolatie van een dak met de plaatsing van fotovoltaïsche panelen. Een project van formaat, want het ging om een realisatie voor een gebouw van meer dan 7.000 m². Het gebouw behoort toe aan CityDev. Of het nu gaat om kmo's, ambachtslieden of handelaars ... alle gebruikers van de gebouwen zullen rechtstreeks bij die werken gebaat zijn. In een nabije toekomst krijgen zij toegang tot duurzame energie die ze kunnen benutten voor hun activiteiten of om hun elektrische voertuigen op te laden.

Nog een andere grootschalige samenwerking die we hier willen aanhalen, is die met de MIVB. Het is de bedoeling de stelplaatsen en gebouwen van de MIVB geleidelijk van fotovoltaïsche panelen te voorzien.

Dat partnerschap alleen al brengt aanzienlijke energiebesparingen mee voor het Gewest. Er zijn al drie stelplaatsen met panelen uitgerust en twee werven zijn aan de gang. De MIVB heeft een potentieel van een tiental bijkomende sites die nog uitgerust moeten worden. Dat komt neer op een oppervlakte waarop meer dan 13.000 fotovoltaïsche panelen kunnen komen in het hele Brusselse Gewest. Het gaat om een totale oppervlakte van zo'n 27.000 m². De MIVB draagt de financiële investering voor dit project alleen, maar kan wel rekenen op voorkeurstarieven. Die zijn 20 tot 30% goedkoper dankzij de aankoopcentrale van Sibelga. De MIVB kan bovendien niet alleen gebruikmaken van de groene stroom die de panelen opwekken, het levert haar ook groenestroomcertificaten op.

De openbare besturen die zich bij RenoClick aansloten, plaatsten met eigen middelen in totaal meer dan 1.500 fotovoltaïsche panelen met een potentieel van in totaal ongeveer 650 kWc. Die panelen zullen een besparing van 225 ton CO₂ per jaar mogelijk maken.

DE HVAC-DIENST ONDER DE LOEP

Verwarmingssystemen, productie van sanitair warm water, ventilatie of klimaatregeling (HVAC), stuk voor stuk zijn het posten waar nog heel wat potentieel is om de energieperformantie van gebouwen te verbeteren. Openbare besturen die hun uitrusting willen moderniseren, vervangen, afregelen of optimaliseren, kunnen daarvoor al jarenlang rekenen op de begeleiding van Sibelga.

Een 80-tal projecten zijn er al gerealiseerd sinds we met dit programma van start gingen. Goed voor een besparing van 2.300 ton CO₂ in 2023.

We zoomen in op een markante werf die in 2023 werd uitgevoerd, namelijk die in het rusthuis 'Uren van Geluk' dat door het OCMW van Elsene wordt beheerd. Daar werd de verwarmingsinstallatie gerenoveerd. "Het comfort van de ouderen die er wonen, moest tijdens de werken gegarandeerd blijven. Zo moest de productie van sanitair warm water tijdens de volledige duur van de werken gehandhaafd blijven", vertelt Nikolaas Bogaerts, Low Carbon Solutions Manager.

In het theater La Balsamine werd een thermodynamische opslagtank geïnstalleerd. Die zorgt voor een optimale verwarming van het sanitair water in de loges van de artiesten. Daarbij maken we maximaal gebruik van de elektriciteit die wordt geproduceerd door de fotovoltaïsche panelen op het dak van het gebouw.

SIBELGA ZORGT VOOR DE AANLICHTING VAN HET BRUSSELSE PATRIMONIUM

De fine fleur van de Brusselse art nouveau? Dat zijn het Hortamuseum, het Hotel Solvay, het Hotel Hanon, het Hotel van Eetvelde en het Cauchiehuis. Vijf geklasseerde gebouwen die een uitzonderlijk patrimonium vormen en binnenkort dankzij een zorgvuldig bestudeerde aanlichting gesublimeerd zullen worden.

Het Brussels Gewest en urban.brussels, de Brusselse administratie die het Brusselse patrimonium onder haar hoede heeft, deden voor dit project een beroep

op de expertise van Sibelga. In 2022 werd een overheidsopdracht gegund en in 2023 was het tijd voor de studie en de uitwerking van de projecten door de lichtontwerpers. "Deze zomer werden er testen uitgevoerd", vertelt Madjid Teklal, Projectmanager Openbare verlichting/Aanlichting & Speciale projecten. "Een huzarenstukje was dat, want het licht moet het gebouw tot zijn recht laten komen, zonder dat het zijn eigenheid verliest. Er moet respect zijn voor de geest van het gebouw, de geschiedenis ervan, de intentie van de architect én de functie ervan."

Voor vier van de vijf gebouwen zijn de vergunningen aangevraagd. De komende maanden zouden de projecten concreet vorm moeten krijgen.

IMPLEMENTATIE VAN LAADPALEN VERSNELT

Tegen 2035 wil het Brussels Gewest beschikken over 22.000 publiek toegankelijke laadpunten voor elektrische voertuigen. De uitstap uit thermische mobiliteit, dat is het uiteindelijke streefdoel. Samen met haar partners Leefmilieu Brussel, Brussel Mobiliteit en de gemeentebesturen staat Sibelga in voor de coördinatie van de uitrol van laadpalen op de openbare weg.

In 2022 werden er bijna 500 laadpunten geïmplementeerd. In maart 2023 volgde dan de gunning van een concessie aan Energydrive, na afloop van een overheidsopdracht voor de installatie van 1.250 bijkomende laadpunten. Voor de lokalisatie van die laadpalen is samen met Leefmilieu Brussel, Brussel Mobiliteit en Brugel een plan uitgewerkt. De bedoeling is dat elke Brusselaar toegang heeft tot een laadpunt binnen een straal van 150 meter.

Via het MobiClick-programma steekt Sibelga openbare besturen die hun voertuigenpark willen vergroenen, een handje toe. Concreet: ze kunnen zich elektrische of cng-voertuigen en laadpalen aanschaffen voor hun sites (installatie, aansluiting en onderhoud inbegrepen). Allemaal dankzij een specifieke aankoopcentrale. "In 2023 realiseerden we 12 werven en 11 inbedrijfstellingen. Onze ambitie? Die cijfers verdubbelen in 2024", verklaart Nicolas Spilleboudt, Green Mobility Project Manager.

MEER INZETTEN OP DIALOOG MET KLANTEN IN EEN KWETSBARE SITUATIE

De ordonnantie van 2022 tot wijziging van de ordonnanties betreffende de organisatie van de gas- en elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet in ruimere beschermingsmaatregelen voor Brusselse klanten in een kwetsbare energiesituatie. Ook de technische reglementen voor het beheer van de distributienetten elektriciteit en gas in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in 2023 werden bijgewerkt en vanaf 2024 van kracht worden, gaan in die richting.

Zo kunnen klanten in een kritieke situatie die geen contract hebben bij een leverancier, voortaan een gewaarborgde levering krijgen via het OCMW, zonder dat daar bijkomende kosten aan verbonden zijn. De ordonnantie betekende bovendien het einde van de vermogensbegrenzers. Voordien werden die op verzoek van leveranciers geplaatst bij klanten met betalingsmoeilijkheden. "In 2023 zijn we volop verdergegaan met het wegnemen van die begrenzers. Sinds 2022 plaatsen we geen vermogensbegrenzers meer, maar gaan we anders te werk. Sibelga neemt contact op met de betrokken klanten, om hen te sensibiliseren en te informeren over de steunmaatregelen waar ze gebruik van kunnen maken. In 2023 was er sprake van zo'n 29.000 zulke contactopnames. Ter vergelijking: in 2022 waren dat er iets meer dan 20.000", stipt Olivier Demanet, verantwoordelijke Klantenbeheer, aan.

SIBELGA DEELT HAAR GLASVEZELNET

Vanaf 2024 wordt een gemutualiseerd net van 960 km glasvezel en kokers gecommmercialiseerd dat toebehoort aan verschillende openbare instellingen en ondernemingen in Brussel, waaronder Sibelga. Dat kondigde het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in december 2023 aan.

De minister van Digitale transitie gaf de aanzet voor dit project in 2022. Het beheer van het netwerk, Fibru, is in handen van IRISnet. Dat maakt dat het beheer en de installatie van glasvezel in Brussel efficiënter en harmonieuzer aangepakt kan worden. De verschillende deelnemers benutten immers niet de volledige capaciteit van hun netten.

Sibelga van haar kant investeert al 10 jaar in glasvezel. Het is een technologie die zorgt voor meer bedrijfszekerheid en veiligheid op het net, omdat het doorsturen van gegevens en commando's vanop afstand aan hoge snelheid gebeurt. De uitrol van glasvezel is dus een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van de smartgrid en het beheer ervan in real time. Een garantie dus voor een snelle interventie als er zich een incident voordoet.

Sibelga, een geëngageerde onderneming

CONCRETE ACTIES VOOR HET MILIEU, DE GEMEENSCHAP EN HET WELZIJN VAN ONZE TEAMS.

ONS ESG-ENGAGEMENT WORDT GESTRUCTUREERD

Al heel wat jaren voert Sibelga een milieu-, maatschappelijk en governancebeleid (Environmental, Social en Governance - ESG) dat al haar activiteiten en projecten behelst. Over die onderwerpen wordt al gecommuniceerd via de website en in publicaties. Vanaf 2026 gaan we daar nog een stapje verder in. De Europese richtlijn CSRD (Corporate Social Responsibility Directive) bepaalt immers dat we op een gestructureerde manier een jaarlijks duurzaamheidsverslag moeten publiceren dat is onderworpen aan dezelfde auditverplichtingen als de financiële verslagen.

In 2023 is Sibelga dus met een traject gestart om de conformering aan de vereisten van die richtlijn voor te bereiden. Dat hield in dat er een dubbele materialiteitsanalyse werd uitgevoerd. We identificeerden met andere woorden de milieu-, maatschappij- en governancegerelateerde onderwerpen die van belang zijn voor Sibelga en haar stakeholders. "Aan de hand van workshops, interviews, vragenlijsten ... hielden we binnen onze organisatie een grondige introspectie. Via interviews betrokken we daar ook onze stakeholders bij. Doel was om de ESG-thema's waarvoor de CSRD-richtlijn transparantie oplegt, te rangschikken naar belangrijkheid en de thema's te selecteren waarop we onze reportings zullen baseren", verduidelijkt Laurent De Wolf, Strategy Advisor & Controlling Manager.

Volgende stap: een afwijkingsanalyse. Daarmee gaan we na over welke ESG-onderwerpen er bij Sibelga al een beleid, doelstelling, indicator bestaat, en voor welke onderwerpen er nog werk aan de winkel is. “Tijdens die vooranalyse onderzoeken we hoe we die onderwerpen in onze globale ondernemingsstrategie gaan opnemen”, voegt Laurent nog toe.

Sibelga werkt gelijktijdig ook aan de berekening van haar koolstofvoetafdruk voor 2023. Daar ging heel wat werk aan vooraf. Enerzijds was er de voorbereiding, anderzijds moesten de indicatoren worden verzameld. Sibelga maakt die berekening om na te gaan welke vorderingen het heeft gemaakt ten opzichte van haar doelstellingen om haar koolstofvoetafdruk te verkleinen tegen 2030. Op het ogenblik waarop dit jaarverslag wordt opgesteld, waren de resultaten van de berekening nog niet bekend.

Tot slot nog dit: op 24 oktober 2023 behaalde Sibelga opnieuw de maximumscore voor het label van Ecodynamische onderneming. Een organisatie krijgt 1, 2 of 3 sterren toegekend op basis van de beoordeling van de wettelijke vereisten en best practices, verdeeld over 9 thema’s die met het milieu te maken hebben. Sinds 2015 scoorde Sibelga elk jaar 3 sterren. De hoogste erkenning is dat. Sibelga is een van de meest milieuvriendelijke ondernemingen in Brussel. Dat wordt door de vernieuwing van het label opnieuw bevestigd.

CYBERVEILIGHEID, MEER DAN OOI ESSENTIEEL

Eind 2022 werd Sibelga door de FOD Economie aangesteld als aanbieder van essentiële diensten in de zin van de Europese richtlijn NIS (Network and Information Security). Die richtlijn legt maatregelen op om het globale cyberveiligheidsniveau in de Europese Unie te verhogen. Er wordt in de eerste plaats gemikt op de

sectoren die vitaal zijn voor de economie en de maatschappij, die sterk afhankelijk zijn van informatica- en telecommunicatiesystemen. De spelers van de energiesector (waaronder de distributienetbeheerders) zijn dus rechtstreeks betrokken partij.

Sibelga heeft die aanstelling niet afgewacht om in haar organisatie een systeem op te zetten voor het beheer van de informatiebeveiliging. Toch stapten we in 2023 in een traject om ons te conformeren aan de vereisten van de richtlijn. Benjamin Domange, Head of Corporate Transformation & Information Security, legt uit wat dat allemaal inhoudt: “Concreet betekent dat dat we hiervoor een beleid invoeren en een hele reeks concrete maatregelen die we binnen de onderneming al heel wat jaren nemen, verder uitbreiden. Sterkere wachtwoorden zijn daar een voorbeeld van, en ook interne campagnes om het personeel te sensibiliseren.”

En dan willen we het ook nog hebben over de ontwikkeling van nieuwe technologieën die zijn gekoppeld aan artificiële intelligentie. Die brengen nieuwe opportuniteiten mee, maar ook nieuwe risico’s die Sibelga moet beheersen. Een voorbeeldje: een virtuele assistent (Chatbot) kan gebruikers helpen een vraag te stellen en die snel beantwoord te zien, zonder een heleboel informatiebronnen te moeten doornemen. Is het mogelijk om zo’n virtuele assistent ter beschikking te stellen van de klanten op de website? Sibelga test het uit. Het is in elk geval een manier om de vragen van klanten snel te beantwoorden. Ander voordeel? Die techniek zorgt ervoor dat de vragen die de uitrol van slimme meters en laadpalen met zich zou kunnen brengen, niet allemaal terecht komen bij het contactcenter.

“Een gegevenslek is een van de mogelijke risico’s. Dat mogen we niet uit het oog verliezen als we

met dergelijke tools aan de slag gaan. Of het nu om persoonlijke of om bedrijfsgegevens gaat, het is van belang om geen vertrouwelijke gegevens, zoals klantgegevens, in dat soort tool in te voeren. We moeten voorzichtig met die tools omspringen, en voor ogen houden dat we allemaal onze verantwoordelijkheid hebben in het gebruik dat we ervan maken”, vertelt Alexandra Marlier, functionaris voor gegevensbescherming bij Sibelga.

SIBELGA VERSTERKT HAAR VISIBILITEIT ALS WERKGEVER

Op de Belgische arbeidsmarkt is de concurrentie groot. Net als andere ondernemingen moet ook Sibelga zich onderscheiden om nieuwe talenten aan te trekken.

Tijd voor een actieprogramma dus. En niet zomaar een programma! De meest in het oog springende actie van 2023 was wellicht die op 21 juni. Manneken-Pis, het emblematische ketje van Brussel, droeg die dag het uniform van een Sibelga-technicus. Aan de gevel van Sibelga kwam een reuzegroot zeil te hangen. Stickers op de camionettes van de technici trokken de aandacht. En een technicus liet zich een dag lang volgen door een camera van de RTBF. De video maakte deel uit van de reportagereeks ‘Beaux boulots’, die knelpuntberoepen in de schijnwerpers zet.

Op zaterdag 25 november 2023 vond trouwens de eerste job day plaats op de site van Sibelga. De deelnemers waren vooraf geselecteerd uit 275 kandidaten. Ze doorliepen een selectietraject en konden meteen ook aangenomen worden. “We hadden uitgebreid over dat evenement gecommuniceerd via de sociale media en op verschillende strategische plaatsen in Brussel”, licht Alice Salerno, External Communication Officer, toe.

We klokken af op 188 aanwervingen in 2023. We stippen ook nog aan dat de onderneming opnieuw werd uitgeroepen tot Top Employer in 2023 en dat voor het twaalfde jaar op rij.

LEADERSHIP VOOR IEDEREEN

Wil Sibelga haar strategische ambities helemaal waarmaken, dan moet het kunnen rekenen op de leadershipcapaciteit van haar medewerkers, op alle niveaus van de onderneming. “Leadership, dat is onze capaciteit om samen te handelen en er zo voor te zorgen dat elke medewerker rechtstreeks bijdraagt tot onze collectieve bedrijfsvisie”, legt projectleider Benjamin Alen, Corporate Change Manager, uit.

Sibelga streeft ernaar haar interne cultuur te laten evolueren, om er het leadership in op te nemen op alle niveaus van haar organisatie. Daarom startte het in 2021 met het project ‘Go to be’. Alle hiërarchische verantwoordelijken kregen in 2022 en 2023 de kans om buiten hun werkkader deel te nemen aan workshops om hen bewust te maken en hun competenties op dat vlak uit te bouwen. Daarna werden alle medewerkers in dat project betrokken aan de hand van meer dan 115 teamcoachings. Dé kans voor elk team om vanop afstand te kijken naar het eigen gedrag als team en te bepalen welke ontwikkelingen er nodig zijn om het team beter te doen draaien.

DE VEILIGHEID EN HET WELZIJN VAN DE MEDEWERKERS, ONZE PRIORITEIT

Zoals elk jaar was er ook in 2023 aan initiatieven geen gebrek bij Sibelga als het gaat om de preventie van arbeidsongevallen en het welzijn van haar medewerkers.

In 2023 noteerden we een record: 188 opeenvolgende dagen zonder arbeidsongeval met ongeschiktheid. “Vrij ongebruikelijk om te benadrukken en te vieren. Toch mogen we onze waakzaamheid niet laten verslappen”, merkt Magali Rosselle, Manager Safety Experts & Administration, op.

Dit jaar focusten we in het bijzonder op het risico op ongevallen tijdens verplaatsingen. “Er gebeuren nog te veel ongevallen op de weg van en naar het werk of tijdens verplaatsingen tussen twee werven. Onze personeelsleden kunnen daarnaast ook gebruikmaken van nieuwe voertuigen. Denk maar aan cargofietsen, elektrische voertuigen ... Het was dus het moment bij uitstek om hen daarover te sensibiliseren”, zo vertelt Magali Rosselle.

Er werden praktische workshops uitgewerkt met de hulp van het instituut Vias. Aan boord van een tuimelwagen konden zo'n 900 deelnemers ondervinden wat de fysieke effecten van een ongeval zijn. Verder werden ze ook bewustgemaakt van welke impact alcohol heeft op precieze bewegingen dankzij een bril die de effecten ervan simuleert. Er was ook een testparcours met een rijnsimulator rond afleiding door smartphonegebruik.

Naast die sensibiliseringsacties vermelden we ook de specifieke mobiliteitsopleidingen die we organiseerden voor het personeel. "Wie de cargofiets wil nemen, moet eerst een opleiding volgen voor hij de weg opgaat", legt Grégory Navet, verantwoordelijke Mobiliteit, uit. Medewerkers met bepaalde profielen moeten sinds 2023 trouwens modules eco-safe driving volgen. "De technici leren onder meer hoe ze veilig kunnen rijden met een camionnette, welke regels gelden voor het vastmaken van een lading en het verdelen van het gewicht ... Verder zijn er ook specifieke modules over elektrische dienstvoertuigen en prioritaire voertuigen", voegt hij er nog aan toe.

EEN STEEDS GROENERE MOBILITEIT

In overeenstemming met de doelstellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil Sibelga haar voertuigenvloot vergroenen en nieuwe oplossingen voor zachte mobiliteit ter beschikking stellen van haar teams. Wat die doelstellingen betreft, is ze verdergegaan op de ingeslagen weg. Zo'n 440 dienstvoertuigen heeft Sibelga voor de interventies van haar technici in Brussel. Meer dan de helft daarvan zijn elektrische voertuigen of rijden op alternatieve brandstoffen.

De parking van Sibelga telde eind 2023 al 80 laadpunten voor elektrische voertuigen. En daar komen er nog bij, want ook het aantal elektrische voertuigen in de Sibelga-vloot neemt nog toe. "In 2024 worden er een twintigtal kleinere elektrische voertuigen geleverd. Die zijn bestemd voor onze meteropnemers en werfopzichters. En daar komen nog 24 ID Buzz-voertuigen voor onze technici bij", preciseert Grégory Navet, verantwoordelijke Mobiliteit.

Sinds eind mei 2023 beschikt het Sibelga-personeel trouwens over 5 elektrische deelfietsen. "De medewerkers kunnen die fietsen gebruiken tijdens hun middagpauze of voor trajecten binnen Brussel. Als ze een vergadering willen bijwonen bijvoorbeeld", geeft Grégory Navet nog mee. Eind 2023 was er in totaal al meer dan 1.600 km met die fietsen afgelegd!

Er zijn niet enkel 'klassieke' elektrische fietsen. Sibelga heeft ook 4 cargofietsen. Een aantal technische profielen kunnen zo hun camionnette aan de kant laten staan en kiezen voor zachte mobiliteit. Sinds augustus 2023 hebben ze al meer dan 7.500 km afgelegd.

DE SIBELGA-TEAMS ENGAGEREN ZICH VOOR HET GOEDE DOEL

Onze medewerkers liepen mee de 20 km van Brussel voor de vzw ATD Vierde Wereld - die hulp biedt aan mensen in extreme armoede en strijdt tegen sociale uitsluiting -, kwamen langs op de bloedinzameling van het Rode Kruis en bereidden en verdeelden 170 maaltijden voor minderbedeelden in samenwerking met de vzw Operatie Thermos. Het zijn maar enkele van de vele initiatieven voor het goede doel waar onze medewerkers elk jaar heel wat tijd en energie aan besteden.

We staan ook graag even stil bij de mooie deelinitiatieven die dit jaar in de onderneming werden genomen rond het thema van de circulaire economie. Er werd een grote inzameling gehouden van brillen, schoolgerief en IT-materiaal.

Gekruiste blikken op 2023

OLIVIER LAGNEAU

Directeur Exploitatie
Netten bij Vivaqua

Veiligheid eerst. Dat geldt bij Vivaqua, maar ook bij Sibelga. De meeste ongevallen kunnen vermeden worden door aandachtiger te zijn en door de teams goed op te leiden. We waarderen het daarom erg dat we kunnen beschikken over supports die indruk maken en aanzetten tot interactie. Die aan het denken zetten, kortom. Zoals de digitale module die Sibelga aanbiedt. Spectaculaire video-inzetten die de explosie van een elektriciteitskabel en een gaslek laten zien, brengen in herinnering hoe belangrijk het is om waakzaam te zijn.

PIERRE-YVES LAMY

Attaché bij
urban.brussels

Wij werken sinds februari 2023 samen met Sibelga aan de aanlichting van 5 emblematische gebouwen van het Brusselse art-nouveau-erfgoed. En dat is een werk van lange adem, want elk detail wordt zorgvuldig uitgedacht en getest. Oorspronkelijk waren het huizen of herenhuizen. Het is onze ambitie om er levendige gebouwen van te maken door de indruk te wekken dat ze bewoond zijn. Maar het mag ook niet té worden. Dit is een project ten dienste van de Brusselaars, want iedereen zal het resultaat kunnen zien vanuit de openbare ruimte.

STÉPHANIE VERBEKE

Deelt energie via een
energiedeelproject

De kantoren van mijn onderneming en mijn privéwoning zijn in hetzelfde gebouw gevestigd. Om de kantoren van elektriciteit te voorzien, maak ik gebruik van de groene stroom die de zonnepanelen op het dak van mijn privéwoning produceren. Dat kan dankzij het mechanisme voor het delen van energie. De procedure met Sibelga verliep vlot: het gaat om een nieuwbouw en ik beschikte al over een slimme meter. Ik hoefde dus enkel een paar documenten online in te vullen. In een paar weken tijd was alles in kannen en kruiken! Ook het factureringsproces is eenvoudig: Sibelga stelt een platform ter beschikking waarmee ik de gedeelde volumes kan opvolgen.

LOUIS-CHARLES MOSSERAY

General Manager
Electra BeNeLux

Elektrische mobiliteit is essentieel voor de transitie naar een koolstofvrije wereld. In 2023 plaatste Electra drie snellaadstations voor elektrische voertuigen in het Brussels Gewest met de hulp van Sibelga. Die stations tellen een tiental laadpunten van 150 tot 300 kW in Ukkel, Jette en Sint-Agatha-Berchem. 'Elektromobilisten' kunnen er gebruik van maken om hun voertuig op te laden in 20 minuten tijd. In 2024 komen er ook nog meer dan vijftien snellaadstations bij, goed voor een zestigtal laadpunten in totaal. Ook daarvoor werken we samen met Sibelga.

URBAIN ULLMANN

Coördinator van de cel
Leefmilieu bij CityDev

We werken al bijna 5 jaar samen met Sibelga om fotovoltaïsche panelen te installeren op onze gebouwen in Brussel. Het programma RenoClick Solar&Roof verlicht het werk voor onze teams. Daarnaast hoeven we ook niet zelf de overheidsopdrachten te beheeren, wat de administratieve procedures inkort. Verder kunnen we ook rekenen op de technische expertise van Sibelga. Dat draagt bij aan de ontwikkeling van zonne-energie. Voor CityDev, en voor het Brusselse gewest in het algemeen.

CHARLOTTE DE THAYE

Algemeen directeur
van Federia

Als federatie van Franstalige vastgoedmakers vertegenwoordigen wij de syndici die in Brussel actief zijn. Dankzij de besprekingen die we met Sibelga voeren, kunnen we essentiële informatie doorgeven die relevant is voor hun dagelijkse werk als beheerders van mede-eigendommen. We konden ook rekenen op de aanwezigheid van Sibelga op een rondetafelgesprek over laadpalen. Die sleutelmomenten geven onze leden de kans om meer te leren en ook om hun ervaringen op het terrein te delen.

De energietransitie in 12 kerncijfers in Brussel

25.116

slimme meters
geïnstalleerd in Brussel
in 2023

2.440

openbare laadpunten voor
elektrische voertuigen

150 m

of de max.afstand om een
openbaar laadpunt voor
elektrische voertuigen te vinden

1.400

netcabines
controleerbaar
op afstand

2.300

ton CO₂/jaar bespaard
dankzij RenoClick

465

Brusselse klanten nemen
deel aan een deelproject
voor groene energie

188

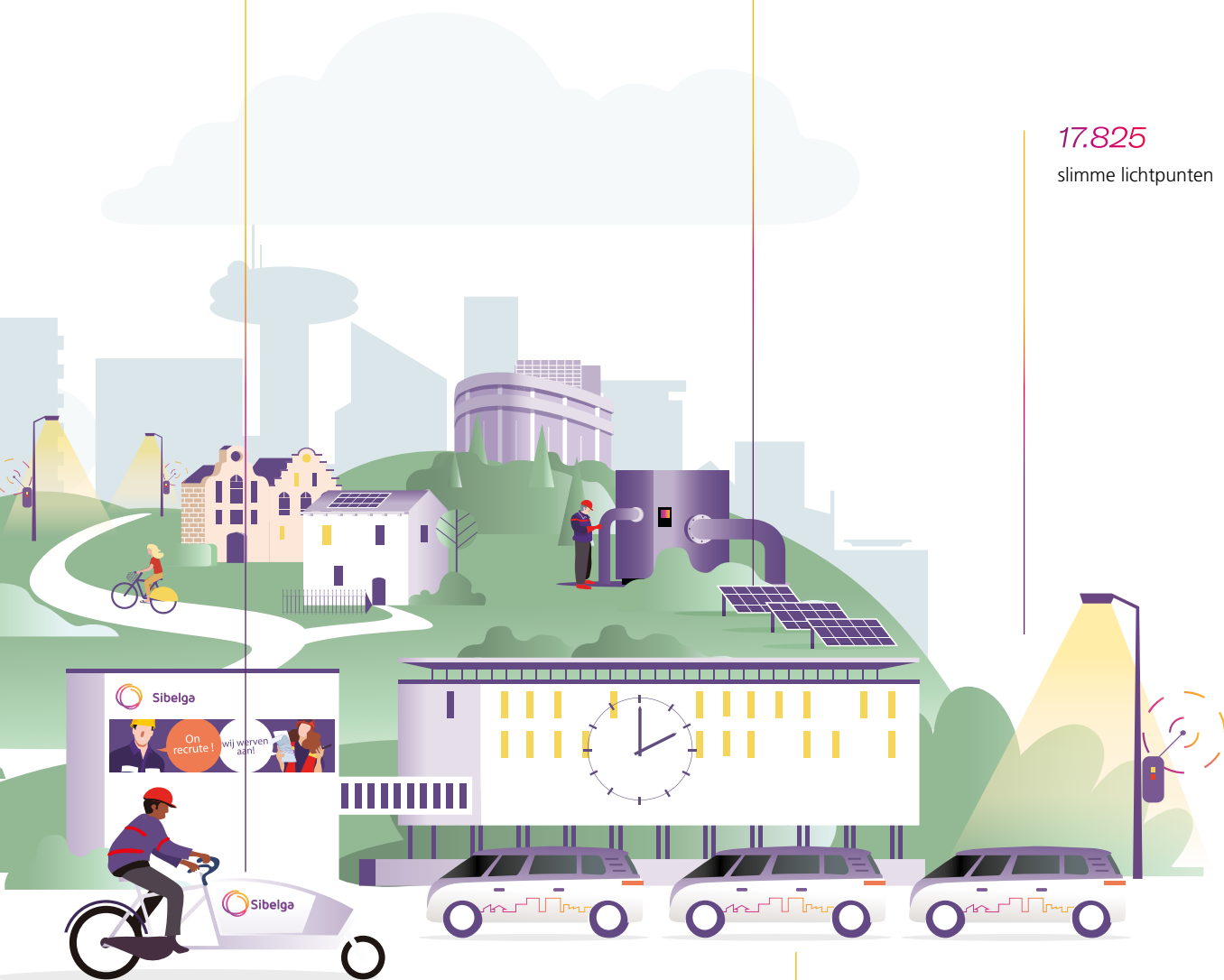
nieuwe aanwervingen

+ 7.500 km
afgelegd door onze
technici met een cargofiets

18.816
PV-installaties bij
Brusselse klanten

17.825
slimme lichtpunten

+ 50%
elektrische of CNG-voertuigen in
onze vloot

€ 105 M
investerings in netontwikkelingen
in 2023

Verantwoordelijke uitgever:
Raphaël Lefere
Afdeling Communicatie
Werkhuizenkaai 16
1000 Brussel